

РОЗДІЛ 4

РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ ЕКОНОМІСТА СУЧАСНОГО ПІДПРИЄМСТВА: ЗМІСТОВНІ ОРІЄНТИРИ ТА ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Батенко Л. П.,

канд. екон. наук, доц. кафедри
стратегії підприємств

Київський національний економічний
університет ім. Вадима Гетьмана

УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ:

[Metadata, citation and simil](#)

ory of Vadym Hetman Kyiv National Economic University

У наш час бурхливих змін та гіпердинамічного зовнішнього середовища кількість і розмаїття проектів, що їх здійснює будь-яке підприємство чи організація, невинно зростають. Все ширшим стає коло так званих проектно-орієнтованих компаній, чийм бізнесом є суто виконання тих чи інших проектів. Це галузі інформаційних технологій, науково-дослідної діяльності, будівництва, консалтингу, аудиторських і інжинірингових послуг, тощо. Більше того, навіть для промислових підприємств проектна діяльність стає невід'ємною складовою їх повсякденних завдань. Наш досвід показує, що інколи кількість проектів, яку водночас здійснюють суб'єкти господарювання, може сягати декількох сотень, а у великих компаніях вони вимірюються тисячами. Звичайно, що до них входять як проекти стратегічного значення (з диверсифікації виробництва, виходу на нові ринки збуту, розширення потужностей), так і рутинні невеликі проекти, які супроводжують оперативну діяльність підприємства (участь у виставках, проведення рекламних акцій, капітального ремонту та заміни устаткування, модернізації продукції та інші).

Такий розмах проектної діяльності вимагає неабиякого професіоналізму в управлінні нею. Причому його забезпечення ми вбачаємо у двох принципових напрямках:

Перший — це формування компетенцій з проектного менеджменту у фахівців-менеджерів будь-якої спеціальності;

Другий — це створення ефективної системи управління проектами в компаніях з можливістю (як варіант) формування відповідної функціональної служби.

Ці обидва аспекти є взаємопов'язаними і безумовними для отримання підприємствами додаткових конкурентних переваг завдяки більш швидкому і успішному виконанню проектів з меншими витратами, оскільки, як свідчить практика, строки і бюджет проекту за наявності ефективної системи управління ними скорочуються на 15-20 %.

Зупинимось більш детально на кожному з цих напрямків.

Оскільки в межах однієї компанії здійснюються як внутрішньофункціональні (тобто в межах кожного функціонального департаменту), так і комплексні міжфункціональні проекти, то фактично увесь персонал фірми так чи інакше бере участь у їх реалізації. І не залежно від того, яку роль грає конкретний фахівець у проектній команді (замовника, менеджера проекту, адміністратора або асистента проектного менеджера, функціонального лідера чи виконавця), він повинен сприймати філософію проектного менеджменту, володіти його методологією і вміти застосовувати інструменти управління проектами на практиці. Це завдання можна вирішити такими шляхами:

- включенням дисципліни «Управління проектами» у навчальні плани підготовки фахівців як техніко-технологічного, так і економічного напрямку в межах університетської базової освіти;

- проведенням відкритих семінарів-тренінгів для представників підприємств;

- запровадженням корпоративного навчання для співробітників компанії.

Як правило, на початку цієї роботи працівники компанії залучаються до виконання проектів паралельно із здійсненням своїх функціональних посадових обов'язків, традиційні підприємства більше покладаються на усталені зв'язки і повноваження в межах діючої організаційної структури і тому не готові сприймати проекти як суттєву і відповідальну компоненту операційної діяльності компанії.

Формування відповідних компетенцій з управління проектами у працівників різних департаментів підприємства — це лише необхідна, проте недостатня умова. Якщо кількість і значущість міжфункціональних проектів в компанії зростають, то

мова вже повинна йти про створення системи управління проектами.

Вона може підтримуватися або існуючою організаційною структурою, або ж за значного та сталого обсягу проектної діяльності викличе необхідність виокремлення департаменту управління проектами як уособлення повноцінної функціональної сфери діяльності компанії. І ці тенденції вже проявляються сьогодні в українській економіці, коли на підприємствах з'являються відділи управління проектами (їх ще інколи називають проектні офіси) чи департаменти розвитку, завданнями яких у переважній більшості випадків також є управління проектами. Тобто йдеться вже про появу ще однієї функції в організації — функції з управління проектами (поряд із маркетингом, фінансами, виробництвом, управлінням персоналом тощо).

За цих умов формується прошарок фахівців, чия сфера діяльності — це управління проектами. Цей факт вже визнаний не тільки бізнесовим середовищем (попит на професіоналів з управління проектами в Україні невідпинно зростає), але й освітянською і науковою спільнотою (свідченням чого є відкриття спеціальностей з управління проектами у навчальних закладах, наявність Спеціалізованих Вчених рад по захисту кандидатських і докторських дисертацій у цій царині). Крім того, у світі сьогодні існує цілий ряд національних і міжнародних асоціацій з управління проектами, які запровадили професійну сертифікацію проектних менеджерів. Найбільш відомі і розповсюджені системи сертифікації започатковані PMI (Project Management Institute) — американською організацією з проектного менеджменту, IPMA (International Project Management Association) — міжнародною асоціацією з управління проектами, в яку входять в тому числі і Українська асоціація з управління проектами (Укрнет), Російська асоціація з управління проектами (Совнет). Широко відомий підхід англійців PRINCE 2 (Projects in Controlled Environments), також покладений в основу професійної сертифікації проектних менеджерів.

Тенденції останніх років показують, що концентрація зусиль компаній на створенні компетенцій та функціональних служб з управління проектами дуже часто призводить до виникнення самостійного напрямку бізнесу — надання професійних послуг з управління проектами, якими сьогодні користуються не тільки зарубіжні, а вже й українські бізнесові структури.